

brat *frančišek* 3

"Sv. Frančišek je v stvarstvu odkrival obličje Boga najvišjega, ki je bilo prebodeno in ranjeno v dogodkih in krajih, ki jih danes lahko imenujemo »okoljska kriza«."

- Kristusove in Frančiškove rane na planetu
- FRANČIŠEK IN MARIJA
- Srečanje svetov 2024
- MED VELIKO SKUŠNJAVO IN NOVO PESMIJO
- »Poletje v Sveti deželi«

- **Urednikova beseda**
- 4 **Frančiškova duhovnost**
Kristusove in Frančiškove rane na planetu
- 8 **Naša evangelizacija**
Frančišek in Marija
- 17 **Frančiškov svetni red**
Študijski dan
La Verna – dar stigem
Romanje v Assisi
NAPOVEDNIK
- 26 **Iz naših družin**
Med veliko skušnjavo in novo pesmijo
80 let sestre Cite Skubin
Srečanje KB Brezje
- 31 **Živi rožni venec - ŽETEV**
Poklicanost: milost in poslanstvo
Desetka častitljivega dela rožnega venca
- 34 **Iz Frančiškovih logov (revij)**
Frančiškov prijatelj
Med nami
- 36 **Mladi Frančišku**
Dotik tišine
- 37 **Pravičnost in mir**
Mednarodna komisija za zaščito
- 38 **Korenine in sadovi**
Življenje našega blaženega očeta Frančiška (14)
- 40 **Sveta dežela**
»Poletje v Sveti deželi«
Bolgarski samostani in sv. Pavel v Filipih (Grčija)
Romanje v Turčijo po poteh apostola Pavla
ob obletnici cerkvenega koncila v Efezu
- 46 **Razvedrilo**
Koprive
Nagradni godoku

Brat Frančišek – ISSN 1408-0192.
GLASILO FRANČIŠKOVEGA SVETNEGA REDA (OFS) V SLOVENIJI.

Revija izhaja šestkrat letno.
Spletni arhiv: www.ofm.si/zbfb/revija_BF

Izdajatelj:
Založba Brat Frančišek, Prešernov trg 4,
SI-1000 Ljubljana, Slovenija, www.ofm.si/zbfb/

Za založbo:
Miran Špelič OFM

Člani uredniškega odbora:
Janez Papa OFM (odgovorni urednik)
Fani Pečar OFS (glavna urednica)
Jožef Kozel OFS (Naša evangelizacija)
Peter Skoberne OFS (naslovnica)
Metod in Mateja Trajbarič OFS (Frančiškov svetni red)
Prispevke za rubriko OFS pošljite na e-pošto:
revija.bf@fsr.si
Krizostom Komar OFM (ŽRV - Žetev)
Gregor Pavlič OFS (Razvedrilo)
NS FRAMA (Mladi Frančišku)
Emina Mulalić OFS (Pravičnost in mir)
Miran Špelič OFM (Korenine in sadovi, Naše knjige)
Peter Lavrih OFM (Sveta dežela)

Logotip rubrik:
Aleš Porenta

Fotografije:
Internet, arhiv revije BF

Oblikovanje in priprava:
Tina Bruno, Založba Brat Frančišek

Tisk: ABO Grafika d.o.o., Ljubljana

Naklada: 2.800

Naslov uredništva:
Ul. škofa Maksimilijana Držečnika 7, SI-2000 Maribor
tel.: 02-22-85-113
E-mail: revija.brat.francisek@ofm.si

Rokopisov in slik ne vračamo.
Revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki.

Člani FSR nakazujte prispevke na:
Narodni svet FSR Slovenije,
Prešernov trg 4,
SI-1000 Ljubljana
TRR SI56 0430 2000 3307 102, NOVA KBM d.d.;
sklic na 00 700-24.

ali

Člani ŽRV nakazujte prispevke na:
Založba Brat Frančišek,
Prešernov trg 4,
SI-1000 Ljubljana
TRR SI56 6100 0001 2574 166, Delavska hranilnica d.d.;
sklic na 00 700-24.

Glasilo izhaja z dovoljenjem cerkvenih oblasti.

Gospod naj ti podari mir!

Velikonočni čas se je prevesil že v drugi del, pred nami so prošnji dnevi in Gospodov vnebohod, drugi četrtek po Binkoštih pa še praznik Svetega Rešnjega telesa in krvi s telovsko procesijo. Tako prošnji dnevi (s procesijami), kot telovska procesija vsebujejo tudi prošnje za varstvo in blagoslov polj, sadovnjakov in vinogradov pred vremenskimi nepravilnostmi. Zal se mačehovski odnos nas ljudi do našega planeta kaže tudi v vremenskih ekstremih. Tudi to je ena od Kristusovih in Frančiškovih ran – odnos do planeta. *Frančiškova duhovnost* nam prinaša razmišljanje p. Tadeja Strehovca OFM o ranah na planetu.

V *Naši evangelizaciji* najdemo razmišljanje o Frančišku in Mariji, ki ga je pripravila s. Martina Štemberger ŠSSFCK.

Poglejte in preberite, kaj se je dogajalo na študijskem dnevu, ki je tokrat potekal po Ptuj, in na srečanju svetov, ki je potekalo v Mariboru, v Šiški in na Kostanjevici.

Pokukajte v dogajanje po naših družinah doma in po svetu. Morda na krako zapišete in pošljete tudi kakšen utrinek s svojega srečanja krajevnega bratstva.

Nova *Žetev* prinaša kar nekaj gradiva za razmišljanje, prav tako reviji *Frančiškov prijatelj* in *Med nami*.

Rubrika *Pravičnost in mir* odstira delovanje Mednarodne komisije za zaščito mladoletnih in ranljivih odraslih.

Svetodeželska rubrika vabi na različna romanja v Izrael, Grčijo in Turčijo.

Prihajajoči tedni bodo kot nalašč za nabiranje kopriv. In kaj narediti z njimi? Poglejte v *Pozabljene spretnosti!*

Vsem želim prijetno branje revije Brat Frančišek!

Vse dobro!
br. Janez Papa

V letu 2024 v rubriki **Frančiškova duhovnost spremljamo razmišljanja ob 800-letnici vtisnjenja ran sv. Frančišku na gori La Verna.**

Kristusove in Frančiškove rane na planetu

Okrožnica Laudato si' v luči ran svetega Frančiška Asiškega

Rane svetega Frančiška, ta izjemna zgodba vere, ponižnosti in ljubezni, so neizbrisni del njegove duhovne dediščine. Postal je ikona krščanskega svetništva, ki je s svojim življenjem in zgledom navdihoval šte-

vilne generacije. Ena izmed najbolj prepoznavnih zgodb iz njegovega življenja je povezana ravno z njegovimi ranami, ki jih je prejel na gori La Verna. Ko je bil sveti Frančišek še mlad duhovni iskalec, je odšel na samotno goro La Verna, da bi se poglobil v molitev in odkrivanje Božje volje. Tam je septembra leta 1224 doživel mistično videnje, ki ga je globoko pretreslo. Sredi molitve je zagledal podobo križanega Kristusa, ki je izžarevala božansko svetlobo. Ta mistična izkušnja ni bila samo vizualna, temveč se je izrazila tudi telesno. Sveti Frančišek je prejel posebno darilo - rane Kristusovega trpljenja, imenovane tudi stigme. Kljub bolečini je sveti Frančišek sprejel te rane kot dar od Boga in kot sredstvo, s katerim je lahko še bolj poglobil svoje spoštovanje in ljubezen do Kristusa ter svojo predanost poti evan-

geljskega življenja. Rane svetega Frančiška na La Verni niso bile samo zunanje znamenje, temveč so predstavljale tudi notranjo povezanost z Božjo ljubeznijo in trpljenjem. Te stigme so bile živo pričevanje njegovega globokega duhovnega potovanja in življenjskega poslanstva, da bi služil Bogu, ljudem in stvarstvu, ki ga je neizmerno občudoval. Glede slednjega velja, da je v stvarstvu odkrival obličje Boga najvišjega, ki je bilo prebodeno in ranjeno v dogodkih in krajih, ki jih danes lahko imenujemo »okoljska kriza«. Ni naključje, da je papež Frančišek leta 2015 v okrožnici Laudato si' izrazil globoke skrbi glede stanja našega planeta in pozval k nujnim ukrepom za ohranitev okolja in zaščito Zemlje. V tej encikliki papež Frančišek izpostavlja pomembnost spoštovanja narave kot Božjega stvarstva ter

poudarja, da smo vsi del iste skupne družine, ki vključuje vsa živa bitja na Zemlji. Ta duhovna povezanost z naravo je tesno povezana s sporočilom in življenjem svetega Frančiška Asiškega, ki je bil navdih za ime enciklike. Sveti Frančišek je bil znan po svojem globokem spoštovanju do vsega Božjega stvarstva, kar se kaže v njegovem slavljenju sonca, lune, vode, zemlje in vsega ustvarjenega. Njegova ljubezen do narave je izhajala iz njegovega prepričanja, da je vsako bitje na tem svetu brat ali sestra, saj vse izvira iz istega Stvarnika. Papež Frančišek je v »Laudato si'« združil duhovno vizijo svetega Frančiška s sodobnimi ekološkimi izzivi, s katerimi se človeštvo sooča. Izpostavlja, da sta varovanje okolja in skrb za revne neločljivo povezani, saj so revni najbolj prizadeti zaradi okoljskih sprememb. Ta

povezava med skrbjo za stvarstvo in ljubeznijo do bližnjega je v srcu krščanskega nauka, ki ga je sveti Frančišek živel in oznanjal. Tako kot sveti Frančišek Asiški v svojem življenju ni bil le pozoren do človeštva, ampak tudi do vseh bitij, ki delijo naš planet, nas papež Frančišek vabi, da razvijamo ekološko zavest in odgovornost do narave. Skozi »Laudato si'« nas spodbuja k premišljevanju naše vloge kot skrbnikov Zemlje in k iskanju načinov, kako živeti bolj trajnostno in spoštljivo do vseh oblik življenja. S tem nas povezuje s sporočilom svetega Frančiška Asiškega ter nas vabi, da skupaj delamo za boljši in bolj uravnotežen svet, kjer se vsako bitje spoštuje in ljubi kot del Božjega stvarstva. Pri tem si papež zastavlja ključno vprašanje okrožnice: kakšen svet želimo zapustiti zanamcem, otrokom, ki odraščajo? Cilj okrožnice ni samo govorjenje o naravi, temveč iskati smisel svojega življenja ter se vedno znova vprašati, čemu smo prišli na svet? Čemu delamo in se trudimo? Zakaj nas zemlja potrebuje? Samo če bomo odgovorili na ta vprašanja, bo naša skrb za stvarstvo obrodila sadove. Zavedati se moramo, da je v igri dostojanstvo nas samih. Prizadevati si moramo, da človeštvu, ki prihaja, zapustimo bivanjsko primeren planet. To je drama nas samih, saj je povezana z našim življenjem na tem svetu. Ljudje smo pozabili, da smo iz prahu zemlje, da je vsak izmed nas sestavljen iz njenih elementov, da dihamo njen zrak in da se osvežujemo z njeno vodo. Ta svet pa je pogostokrat zlorabljen in onesnažen. Papež zato vabi vsa-

kogar, da prisluhnemo svetu in poziva vsakogar – posameznike, družine, lokalne skupnosti, narode in mednarodno skupnost k ekološkemu spreobrnjenju. Pri tem je velik optimist. Človeštvo se lahko zorganizira in deluje v edinosti in gradi naš skupni dom. Ljudje smo sposobni najslabšega, pa tudi največjega. Pri tem je v pomoč življenjska zgodba sv. Frančiška, ki je v ranjenem telesu Jezusa Kristusa prepoznaval rane tega sveta – še posebej ubogih. Pri tem je pomembno zavedanje, da je Kristusove rane in rane na svojem telesu uzrl v gozdovih gore La Verne. Neločljiva duhovna povezanost med Kristusovimi ranami in ranami sv. Frančiška ter naravo nam govori o tem, da je narava in naš odnos do nje najboljša prizma, skozi katero odkrivamo rane sveta in človeka. Vsa okoljska prizadevanja za boljši svet vodijo preko ran ubogih, ki jih je potrebno zdraviti in lajšati. Ali kot pravi papež Frančišek »preko preferenčne opcije za uboge«, ki je neločljivi del okoljske pravičnosti. To pomeni, da so najbolj prizadeti zaradi okoljskih sprememb in uničevanja nara-

ve prav tisti, ki so že tako ranljivi in revni. Papež opozarja, da so revni pogosto žrtve onesnaževanja, podnebnih sprememb, uničenja okolja in izkoriščanja naravnih virov, obenem pa imajo najmanjše možnosti za prilagajanje in zaščito pred temi grožnjami. Preferenčna opcija za uboge v kontekstu »Laudato si'« in v luči sv. Frančiška pomeni, da je potrebno v prizadevanjih za ohranjanje okolja in trajnostni razvoj posebno pozornost nameniti pravicam in potrebam najrevnejših ljudi. Papež Frančišek poudarja, da so revni med najbolj izpostavljenimi in ranljivimi skupinami, ko gre za vplive podnebnih sprememb, izgubo biotske raznovrstnosti in degradacijo okolja. Zato je njegovo sporočilo v »Laudato si'« poziv k solidarnosti in pravičnosti, da se zagotovi enakopraven dostop do naravnih virov in okoljske pravice za vse, ne glede na socialni status ali kraj bivanja. Vsi kristjani, še posebej duhovni sinovi in hčere sv. Frančiška, so poklicani k takšni solidarnosti in pravičnosti, ki bo zdravila in lajšala rane ubogih in s tem našega stvarstva.

p. Tadej Strehovec OFM

Leta od 2023 do 2026 so namenjena slavljenju petih osemstoletnic, ki so povezane s svetim Frančiškom. Letos mineva 800 let od vtisnjenja ran sv. Frančišku na gori La Verna. Tokrat je pred nami razmišljanje o Frančišku in Mariji, ki ga je pripravila s. Martina Štemberger.

Frančišek in Marija

Kateheza v mesecu aprilu 2024

Zdrava Marija je molitev, ki je rojena iz Boga, saj angel prinese te besede; prav tako pa tudi izhaja iz človeka, saj Marijo pozdravlja tudi Elizabeta.

Zdrava Marija je ena prvih molitev, ki smo se je naučili kot otroci; najbolj domača molitev, ker je molitev k materi, je molitev, ki jo pogosto izgovarjamo v težkih trenutkih, je najpreprostejša molitev, vendar pa tolikokrat izgovorjena le iz navade. Pa vendar tako močna, ker ruši zlo.

Prve besede molitve so v velelniku: Veseli se! (V slovenščini jo pozdravljamo z Zdrava Marija!) Vsakič ko molimo Zdrava Marija, slišimo imperativ, s katerim je Bog vstopil v zgodovino te žene. Veseli se! Bog vstopi v človekovo življenje z imperativom veselja. Prva stvar, ki jo želi Bog svojim otrokom, ni zvestoba, ni vera, ni pokorščina, ampak je veselje. Ko Bog vstopi v človekovo

življenje, prinese veselje: življenje spreminja pomen in veselje je njegov jasni izraz. Bog pred zvestobo in pokorščino želi veselje, veselje, ki izvira iz tega, da se čutimo ljubljene otroci in tisti, ki jim je odpuščeno. Bog se je vključil v našo zgodovino. V zgodovino, ujeta v svojo globoko bolezen, v sobivanje z grehom, v izdajo, nezvestobo. Bog, On, Najvišji, vsako dobro, največje dobro je gledal to zgodovino in se odločil, da vstopi vanjo. Ko Jezus vstopi v zgodovino, sprejme vse zlo, vse krive poti življenja. Torej zgodovina ni več zaznamovana s človekovo iniciativo, ki je prepojena z grehom, ampak je zelena od Boga, ki prevzame iniciativo na nov način, in to je razlog za naše veselje. On je videl moje in tvoje življenje in se je začel zanj zanimati. Zato se vedno, ko ječljamo besede Zdrava Marija, lahko neizmerno veselimo, ker

so to besede, ki obsegajo neskončnost: govorijo o tem, da je moje življenje in življenje sveta gledano z ljubeznijo.

Marija ima v Frančiškovi molitvi posebno mesto. Da se je Frančišek rad zatekal k Mariji, vidimo v njegovih spisih. Ohranjeni sta dve molitvi, ki kažeta na Frančiškovo pobožnost do Božje Matere. V Molitvenem bogoslužju Gospodovega trpljenja je vedno pred psalmom in po njem molil antifono: »Sveta Devica Marija, /.../«. Druga ohranjena molitev pa je Pozdrav blaženi Devici Mariji. V obeh je mogoče opaziti Marijin prav poseben odnos s tremi osebami Presvete Trojice, ki ga Bog želi vzpostaviti z vsakim vernikom.

Antifona v Molitvenem bogoslužju Gospodovega trpljenja:

*Sveta Devica Marija,
ni tebi enake med vsemi ženami sveta,
hči in dekla vzvišenega Kralja,
Očeta v nebesih,
mati najsvetejšega Gospoda
Jezusa Kristusa, nevesta Svetega Duha;
prosi za nas,
skupaj s svetim nadangelom Mihaelom
in vsemi nebeškimi močmi
in z vsemi svetniki,
svojega presvetega ljubljene Sina,
našega Gospoda in Učenika.*

Zdi se, da je bil Frančišek prvi med pisci, ki je Devici Mariji dal naziv nevesta Svetega Duha, kar je danes v marijanski teologiji običajno. Ta zakonski odnos se ne uresničuje le v Mariji, ampak tudi v mistični povezanosti vsakega kristjana z Bogom – kot pravi Frančišek – po delovanju Svetega Duha.

Frančišek nam lahko tudi pomaga videti, kako se Marija umešča v našo zgodovino z molitvijo, ki ji pravimo Frančiškova Zdrava Marija.

Pozdrav blaženi Devici Mariji:

*Pozdravljena, Gospa,
sveta kraljica,
sveta Božja mati Marija,
ki si devica postala Cerkev.*

*Izbral te je najsvetejši Oče nebeški
in te posvetil z najsvetejšim ljubljenim
Sinom in Svetim Duhom Tolažnikom.
V tebi je bila in je vsa polnost milosti
in vse dobro. Pozdravljena,
njegova palača!*

*Pozdravljena, njegov tabernakelj!
Pozdravljena, njegovo domovanje!
Pozdravljena, njegovo oblačilo!
Pozdravljena, njegova dekla! Pozdravljena,
njegova mati!*

*In vse ve svete kreposti, ki se po milosti
in razsvetljenju Svetega Duha izlivate
v srca verujočih,
da jih iz nevernih spreminjate
v Bogu zveste.*

Pozdrav blaženi Devici Mariji: Hvalnica po naslovu in drugih namigih spominja na Zdravamarijo, ki jo je Frančišek obogatil z besedami iz drugih marijanskih in liturgičnih molitev ter z besedami iz Stare zaveze in zlasti iz Lukovega evangelija.

Svetopisemski in liturgični odmevi pa ne zakrijejo Frančiškovega navdiha. Ta molitev je pesem duše, ki izraža polnost vere in ljubezni do Božje matere, saj – kot pravi Čelanski – je »Jezusovo Mater obdajal z neizrekljivo ljubeznijo, ker je rodila našega brata Gospoda veličastva. V njeno čast je prepeval posebne hvalnice, povzdigoval molitve, podarjal ji je toliko takšnih čustev, da jih človeški jezik ne more izraziti« (2 Čel 198). Izraz »hvalnica« je tu treba razumeti kot »verska pesem«, in ne v ožjem pomenu, saj je za Frančiška edino Gospod »vreden (...), da prejme hvalo,

slavo in čast in češčenje« (Hvalnice za vse ure 2). Na »sveto Božjo mater, Marijo«, ki postane Gospodov tempelj, in skupaj z njo na vse »svete kreposti«, ki njegove vernike združujejo z Bogom, Frančišek gleda kot na čudeže, ki jih je storil tisti, ki je »polnost milosti in vse dobro«: njemu torej »hvala, hvalnica«, Kristusovi materi pa ljubeč in spoštljiv »pozdrav«, ki je za »vse rodove« odmev pozdrava nadangela Gabriela. Tak pozdrav Mariji je vzvišeno stanje, ko ljubezen kontemplira, poje, pozdravlja, popolnoma pozablja nase in se steguje proti Kraljestvu. Tako Frančišek, »glasnik velikega Kralja«, tokrat postane Marijin potujoči pevec, pevec ponižne služabnice, ki jo je Bog povzdignil v dostojanstvo kraljice:

*Pozdravljena, Gospa, sveta kraljica,
sveta Božja mati Marija ... (FPozM 1).*

Med besedi, ki sta prišli iz ust angela Gabriela, pozdravljena in Marija, Frančišek vstavi odmev drugih marijanskih molitev: »Pozdravljena, Kraljica«, »Zdrava, o nebes kraljica, zdrava, angelov Gospa«, da bi prišel do srca marijanske skrivnosti: Sveta Božja mati Marija. In takoj se skrivnost odpre zgodovini odrešenja: ... Marija, ki si devica postala Cerkev ... (FPozM 1).

Kakor je Marijino naročje najčistejši tempelj, v katerem je »Beseda postala meso in prebivala med nami« (Jn 1,14), tako je Cerkev za Frančiška predvsem »kraj«, v katerem se ponavlja čudežni dogodek učlovečenja Božjega Sina:

»Glejte, vsak dan se poniža, prav tako kot takrat, ko je 's kraljevskega prestola' (Mdr 18,15) stopil v telo Device. Vsak dan pride k nam v ponižnosti. Vsak dan stopa iz Očetovega naročja na oltar v duhovnikove roke« (FOpom I,16-18).

Tako je Marija, ki je prva sprejela Božjega Sina in ga naredila navzočega v svetu,

»devica postala Cerkev. Izbral te je najsvetejši Oče nebeški in te posvetil z najsvetejšim ljubljenim Sinom in Svetim Duhom Tolažnikom« (FPozM 1-2).

S temi besedami Frančišek povzema dogodek oznanjenja, ko je »izbranka« od Očeta pomirjena: »Ne boj se, Marija, kajti našla si milost pri Bogu« (Lk 1,30). In takoj je Devica-Cerkev »posvečena« s hkratnim spustom Svetega Duha in Sina vanjo, spet po angelovih besedah: »Sveti Duh bo prišel nadte in moč Najvišjega te bo obsenčila, zato se bo tudi Sveto, ki bo rojeno, imenovalo Božji Sin« (Lk 1,35).

Zdaj Frančišek v ekstazi premišljuje o nedotaknjem čudežu žene, ki jo je Bog Oče od vekomaj izbral za bivališče svojega Sina Jezusa:

- ☞ »V tebi je bila in je vsa polnost milosti in vse dobro« (FPozM 3).
- ☞ »Polna milosti« je Marija ob prvem angelovem pozdravu: Ko pa je Božji Sin, v katerem
- ☞ »telesno prebiva vsa polnost božanstva« (Kol 2,9), v njenem telesu, jo resnično preplavi
- ☞ »vsa polnost milosti in vsega dobrega«, kajti samo Bog je »dobro, vsako dobro, najvišje dobro«.

Preroki so govorili o njej, Božji materi in Cerkvi, »kraju njegovega bivanja«, in namigovali na starodavne »kraje« Božje navzočnosti med njegovim ljudstvom. V njej pa lahko kristjan končno zre in pozdravi resničnost:

*»Pozdravljena, njegova palača!
Pozdravljena, njegov tabernakelj!
Pozdravljena, njegovo domovanje!« (FPozM 4).*

Palača, tabernakelj, domovanje. Frančišek omenja kraje navzočnosti Boga med Izraelci: tempelj je kraj, kjer se je Bog izkazal za navzočega, trajno prisotnega sredi življenja svojega ljudstva. Lepa Marija, celo prelepa, bivališče, kjer se Bog pusti srečati. Od učlovečenja

naprej se lahko Bogu približamo po Mariji. Marija je varna pot, varen kraj, prostoren, lahko se v njem živi, v Njej se Bog pusti srečati.

David ni mogel zgraditi hiše za Izraelovega Boga, a tudi Salomon ni zares zgradil »hiše« za Gospoda, ki »ga ne morejo obseči nebo in nebes nebesa«, niti »kraljeve hiše zase« (prim. 2 Krn 2,5 in 11): Bog je namreč sam zgradil tempelj, tabernakelj in palačo zase in za Davidove potomce, ko si je njegova večna »modrost naredila hišo« (Pr 9,1) v devici Mariji, prvem jedru tiste Cerkve, v katere naročje so poklicana vsa ljudstva sveta.

V Frančiškovi molitvi se večna Božja zgodovina združi z zgodovinskimi stopnjami odrešenja, ko starodavni simboli končno preidejo v resničnost:

*»Pozdravljena, njegovo oblačilo!
Pozdravljena, njegova dekla!
Pozdravljena, njegova mati!« (FPozM 5).*

Frančišek naslika Mater kot oblačilo, ki Stvarnika obleče, zagrne njegovo meso. Marija je prostor, v katerem je Bog zaščiten, v katerem ga greje ljubezen te žene, ki moli; je prostor, v katerem Bog počiva, ker v njem najde vse, da se lahko naseli, se tudi usede in si odpočije. Marija postane Gospodovo »oblačilo«, ko se v njej izpolni skrivnostna beseda preroka Jeremija: »Kajti Gospod je ustvaril nekaj novega v deželi: žena obdaja moža!« (Jer 31,22), kot oblačilo obdaja tistega, ki ga nosi. Skrivnostni simboli so se razblinili, Bog se je končno »ozrl (...) na nizkost svoje dekle« (Lk 1,48) in jo naredil za mater sina, ki »bo velik in se bo imenoval Sin Najvišjega« (Lk 1,32). Dekla je služkinja, ki živi v gospodovi hiši, v tesnem stiku z njim: odločilni lik Marije je, da je navzoča v

zgodovini, ranjena kot služabnica, brezmadežna dekla. Zares smo potrebovali Marijo – čisto in brezmadežno, ker samo brezmadežno srce, brezmadežno življenje, brezmadežne roke so lahko odprle vrata Bogu v tej bolni zgodovini, ne da bi jih omadeževal in umazal greh.

V nizu svetopisemskih vzdevkov, ki so nagneteni v Frančiškovi molitvi, je zgoščeno in na drugačen način izraženo začudenje Elizabetinega prvega pozdrava Božji materi: »Blagoslovljena ti med ženami, in blagoslovljen sad tvojega telesa! Od kod meni to, da pride k meni mati mojega Gospoda?« (Lk 1,42-43). Frančišek to začudenje ponovi tudi v antifoni Molitvenega bogoslužja Gospodovega trpljenja, ki je pravzaprav povzetek trinitarične marijanske teologije: »Sveta Devica Marija, ni tebi enake med vsemi ženami sveta, hči in dekla vzvišenega in najvišjega Kralja, Očeta v nebesih, mati najsvetejšega Gospoda našega Jezusa Kristusa, nevesta Svetega Duha; prosí za nas ...« (FMbGt I).

Od neponovljivega dogodka med Bogom in Marijo Frančišek preide k razmišljanju o čudežih, ki jih Gospodov Duh nenehno uresničuje v srcih svojih vernikov:

»(Pozdravljene) vse ve svete kreposti, ki se po milosti in razsvetljenju Svetega Duha izlivate v srca verujočih, da jih iz nevernih spreminjate v Bogu zveste« (FPozM 6).

K. Esser upravičeno ugotavlja, da naj bi ta zadnji del Pozdrava blaženi Devici Mariji na svoj način pomenil sklicevanje na to, da postanejo Kristusova mati tisti, ki verujejo v Boga oz. so Bogu zvesti. Frančišek o tem materinstvu govori tudi drugje in ga vsakič obravnava skupaj z delovanjem Svetega Duha v vernih. Poglejmo le odlomek iz Pisma vsem kristjanom, v katerem Frančišek globoko prodre v skrivnost Boga, ki se razodeva človeku, in nas spomni, da lahko vsi »otroci nebeškega Očeta«, ki živijo v zvestobi njemu, tako kot Devica Marija postanejo »matere našega Gospoda Jezusa Kristusa«: »njegove matere smo, kadar ga nosimo v svojem srcu in svojem telesu (prim. 1 Kor 6,20) po ljubezni in po čisti in iskreni vesti in kadar ga rojevamo s svetimi dejanji, ki morajo drugim svetiti za zgled« (2 FPKr 53).

V Marijini rodovitnosti se uresničuje prva in najvišja deviška rodovitnost Cerkve. Tisti, ki želijo v svetu z nenehnim delovanjem Svetega Duha obnoviti čudež rojstva Božjega Sina, se morajo zgledovati po njeni veri, ponižnem uboštvu in ljubezni.

Iz izrazov, ki jih je Frančišek uporabil v Pozdravu blaženi devici Mariji, lahko razberemo zelo zanimivo mistično poj-

movanje Cerkve. Sklepamo lahko, da Frančišek v Mariji kot v prototipu vidi povzete glavne značilnosti Cerkve. Nazivi, ki jih uporabi za Marijo, so kot vodni znaki, ki jih beremo proti svetlobi: lahko jih uporabimo za Cerkev in domnevamo, da je po Frančiškovem mnenju tudi Cerkev izbrana in posvečena od Trojice, je Božje bivališče na Zemlji in nosilka Kristusa in njegovega evangelija vsem ljudem, mora biti ponižna dekla in rodovitna mati Božjega življenja na Zemlji.

Porciunkula:

Frančišek je slišal vabilo, naj popravi Cerkev. Hitro začne obnovo cerkva. Razlog, zakaj je Frančišek kot tretjo cerkev za obnovo izbral Porciunkulo, je bil, kot pravi Čelanski, ker je »ves gorel v predanosti do Matere vse dobrote« (1 Čel 9). Pozneje se je počutil srečnega, ker je Marija Angelska postala kraj srečevanja bratov; tu Frančišek tudi zaključi svojo zemeljsko pot.

Osebnostno delo

- ☞ Sestre in bratje se razdelijo po dva in dva – po parih. Najprej drug drugemu povedo tri stvari, ki so jih v podani vsebini o Frančišku in Mariji slišali, so bile zanje nove, so jih presenetile, navdušile
- ☞ Ko zaključijo pogovor o prvi točki, si (še vedno v paru) izmenjajo, kakšen je njihov osebni odnos do Marije, kakšno je njihovo čaščenje Božje Matere, kakšen pomen ima Marija za njihovo življenje, kako sami nazivajo oz. imenujejo Marijo.
- ☞ Ostanemo v parih in si zaupajo, ali so bili ter kdaj, kako ... uslišani v molitvah k Mariji.
- ☞ Zadnja točka je namenjena osebni delu. Vsaka sestra/brat naj na list čitljivo napiše molitev, s katero se najpogosteje ali najraje priporoča Mariji. Nato naj list vsaj dvakrat prepogne ter ga odda v skupno košarico/škatlo ... Voditelj srečanja liste dobro premeša ter jih razdeli med sestre in brate. Molitev, ki jo po razdelitvi prejmejo, v času do naslednjega srečanja doma molijo vsak dan.

Zaključna molitev

Pesem: Raduj nebeška se Gospa ...

Molitev: Spomni se, o premila Devica Marija, da še nikdar ni bilo slišati, da bi bila ti koga zapustila, ki je pod tvoje varstvo pribežal, tebe pomoči prosil in se tvoji priprošnji priporočal.

S tem zaupanjem hitimo k tebi, o devic Devica in Mati, k tebi prihajamo in pred teboj zdihujoči grešniki klečimo. Nikar ne zavrzi, o Mati, Besede, naših besed, temveč milostno nas poslušaj in usliši. Amen.

Pokrižamo se z besedami: Z ljubljenim Sinom nas blagoslovi Devica Marija. Amen.

Študijski dan

V idiličnem okolju minoritskega samostana sv. Petra in Pavla Ptuj in cerkvice sv. Ožbalta na Ptujju se je odvil Frančiškov študijski dan, ki je združil srca in misli vseh Frančiškovih. Dogodek, poln veselja, vere in družinja, je vključeval mašo, ki jo je vodil brat Primož Kovač.

Sestra Tina Dajčer je predstavila "Sončno pesem", ki je ena izmed najlepših molitev svetega Frančiška in odseva njegovo ljubezen do stvarstva. Njena razlaga je prisotnim omogočila globlji vpogled v pomen in aktualnost te pesmi v današnjem svetu.

Delo po skupinah je potekalo v duhu sodelovanja in medsebojnega učenja. Bratje in sestre smo delili svoje izkušnje Božjega prečiščevanja, svoje hvaležnosti in razumevanja Sončne pesmi.

Dan smo zaključili s skupnim kosilom, ki ga je s toplo gostoljubnostjo gostila minoritska provinca. To druženje je bilo priložnost za utrjevanje stikov in deljenje izkušenj med vsemi prisotnimi.

Zahvaljujemo se vsem sodelujočim, ki so prispevali k uspehu tega čudovitega dne - provincialu minoritske province p. Milan Kosu s skupnostjo za gostoljubje

in vse priprave, provincialu kapucinske province br. Primožu Kovaču za darovano sv. mašo in organizacijo ter provincialni predstojnici mariborske province

šolskih sester sestri Tini Dajčer za njeno čudovito predavanje. Hvaležni smo vsem, ki so pomagali pri organizaciji študijskega dne, in vsem patrom, bratom

in sestram, ki so s svojo prisotnostjo in aktivno udeležbo naredili dogodek tako zelo lep.

Naj nas študijski dan spodbudi k življenju z večjim zavedanjem in sočutjem do vsega stvarstva. Trudimo se živeti v duhu svetega Frančiška Asiškega, ki nas uči, da je v preprostosti bogastvo in da v dajanju prejemamo. Naj nas njegova "Sončna pesem" navdihuje, da vidimo lepoto sveta, ki nas obdaja, in naj z vsakim dejanjem pripomoremo k miru in blaginji našega skupnega zemeljskega doma. Kot je sveti Frančišek nekoč rekel: "Začnite delati potrebno, nato tisto, kar je možno, in nenadoma boste dosegli nemogoče." Naj nas ta dan navdihne, da skupaj delamo korake k boljšemu svetu.

Darovi za revijo Brat Frančišek
31. januar '24 do 30. marec '24 = 970 €
Bog povrni!

- 10 € Aleš Zalokar, Herta Rošer, Franc Zalesnik, Danica Videnšek
- 15 € Petra Škvorc
- 20 € Marija Žagar, Lucjan Premrn, Marija Rotovnik, Marija Rak
- 25 € Ivica Tibola
- 30 € Vera Ramovš, Viljem Kavčnik
- 40 € Florjana Kompara
- 50 € Ivan Valenčič, Jožica Oprešnik
- 60 € Marija Meden Turšič
- 80 € Gregor Božič
- 120 € Marija Kuzman
- 150 € Peter Zarnik
- 200 € Igor Belehar

Foto: R. K., J. K.

Srečanje svetov 2024

La Verna – dar stigem

Letno srečanje svetov OFS krajevnih bratstev Slovenije je bilo v soboto, 24. februarja 2024, na god apostola sv. Matija. Člani svetov mariborskih krajevnih bratstev smo bili v frančiškanskem samostanu in baziliki Matere usmiljenja v Mariboru, člani iz koprške pokrajine v Piranu in člani ljubljanske pokrajine v Ljubljani v Šiški. Po sveti maši smo se prek zooma povezali ob predavanju p. Danila Holca, nato pa se spet razdelili.

V cerkvi Matere usmiljenja v Mariboru smo se zbrali in začeli ob Gospodovi mizi z obhajanjem svete maše. V nagovoru smo bili povabljeni, naj začutimo Jezusa kot človeka, kajti na vrtu Getsemani je Jezus trpel kot človek. Getsemani je oljčnik, oljčni vrt, v katerem je stiskalnica. Prav tam, v stiskalnici, doživlja agonijo trpljenja, strahu, trepetu in pogovora z Očetom. Roti ga, naj gre ta kelih mimo njega, ampak naj se ne zgodi njegova volja, pač pa Očetova. Izroččen v Očetove roke prejme tudi tolažbo, angela, ki ga krepča. Jezus nam je pokazal pot, način, kaj storiti v neizbežnem trpljenju. V popolni predanosti Očetovi volji je spoznal smisel neizbežnega trpljenja, to je ljubezen.

Tudi oče Frančišek je v času osebne krize in krize reda doživljal težko obdobje svojega življenja. Zatekel se je na goro La Verno. Obhajal je post. V njem je na gori, v samoti, v bližini Gospoda in v teminah njegovega srca kot luč posvetilo spoznanje, da red ne pripada njemu, ampak Bogu! Zato je vse – red in brate – prepustil Božjemu vodstvu. Osvobodil se je svojega pogleda na red

in brate ter v popolnem zaupanju v Gospodu nadaljeval poslanstvo življenja po evangeliju. Rane, ki jih je prejel, so pečat njegove popolne predanosti Kristusu. On je prvi svetnik, ki mu je bil dan dar Kristusovih stigem.

Takoj po sveti maši smo prisluhnili predavanju p. Danila Holca z naslovom **La Verna: dar stigem – znamenje Božje ljubezni**. (Predavanje je dostopno na strani Facebook OFS.) V tem delu srečanja smo bili prek zooma povezani

s pokrajinskima bratstvoma ljubljanske in koprške pokrajine.

Med predavanjem in delom po skupinah smo se družili s svojo predsednico s. Fani Pečar, ki je pridala našemu srečanju pristen pečat sprejemanja življenjskih preizkušenj.

V skupini tajnikov, blagajnikov in drugih služb smo se strinjali, da Frančišek danes stoji ob nas in nas spremlja ter vabi, da se tako kakor on izročimo Očetovi volji. Ob Frančišku spoznavamo moč ljubezni, ki raste iz majhnosti in ponižnosti. Posvetili smo se pogovoru o težavah v bratstvih, kot je staranje bratstva in pomanjkanje novih poklicev, kar premagujemo s skupnimi srečanji z bližnjim bratstvom. Narodni svet v te namene priporoča in vabi k molitvi k Božjemu usmiljenju in tedenskem dežurstvu pred Najsvetejšim. Poudarili smo mesto molitve, ki jo ima v našem osebem življenju (tiha molitev, molitev izročanja Božji volji, posebej v preizkušnjah, zahvalna in prosilna molitev) in v bratstvu (skupna molitev, ki povezuje, pomaga, prečiščuje odnose).

Odgovorni za vzgojo smo se posvetili razmišljanju po predlogi za delo v skupinah. Trpljenje je del našega življenja in se mu ne moremo izogniti. Toda z Jezusom Kristusom dobi smisel. Naš simbol je križ, križ je pot skozi trpljenje do vstajenja. Trpljenje ob ljubljani osebi doživljamo kot veliko, težko preizkušnjo, katere pomen zmoremo doumeti šele, ko mine. A prav v trpljenju se srečamo z milostjo, ki je za nas blagoslov.

Post, molitev in tišina so milostni čas za poglobljanje našega odnosa do Boga, do trpljenja in trpljenja Jezusa Kristusa. Premišljevanje in poglobljanje v Jezusove besede »Zgodi se tvoja volja« ter izročitev Očetu šele po določenem

naše medsebojne odnose. Delovanje po evangeliju z drobnimi, majhnimi dejanji ljubezni lahko uresničujemo kjerkoli (Karitas, domovi upokojencev ...), kadarkoli (doma, na poti, v avtobusu ...) in kakorkoli (z nasmehom, poslušanjem, s pomočjo, ki jo človek potrebuje ...). Žal naša država s svojo usmerjenostjo postaja dežela smrti, ampak kristjani ne obupujemo. V nas raste upanje in izraz tega upanja je prvo »orožje«, ki je molitev za zdravo pamet, za pravo človečnost po Božji volji, ker imamo radi življenje in Življenje.

času pripelje do spoznanja smisla in pomena našega lastnega trpljenja. Zlato pravilo za molitev »Pojdi v svojo sobo in se predaj Gospodu na skrivnem« je povabilo h globokemu odnosu z Bogom. Molitev pomirja, zdravi notranje rane in človeku omogoča, da sam sebe uredi, se uskladi, predela v sebi, kar doživlja, in ko to preda v Očetove roke, lahko resnično dobro spi!

Gobavci in stigmatizirani današnjega časa so ljudje na obrobju in kar naši sosede, saj odnos do njih preizkuša

Duhovni asistenti smo se dotaknili dinamike v bratstvih. Prav stigmatice – boleče stvari, kot so odnosi, težave, skrbi, nerazumevanje ipd. – so seme za življenje. (»Če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umre, ostane samo; če pa umre, obrodi obilo sadu.« (Jn 12,24)) Vsakdo ima svoje darove. Poklicani smo, da se odpremo in da sprejemamo, tako lahko v nas vzklije življenje. Bog preseneča prav tam in prav takrat, ko ne pričakujemo. Zato je pomembno, da

se zavedamo, da smo poklicani!

Predsedniki in podpredsedniki smo ugotovili, da nam je bilo dano premalo časa za razmišljanje ob tako bogati tematiki. Pomembno je, da kar delamo drugod in v OFS, delamo iz sebe, s pozitivnega stališča in s pozitivnim pogledom. Stigmatice – rane, ki so naše bolečine, nas večajo, nam odpirajo pogled v globine, širine in daljave v nas samih, v naših skupnostih in svetu. Če se le prepustimo, jih sprejmemo in objamemo, kakor je Gospod objel svoj križ.

Sestra Jasna je naše razmišljanje povzela v tole lepo misel. Učili smo se poslušati, sprejemati in ljubiti. Poklicani smo, da smo po Jezusovem in Frančiškovem zgledu prisotni in pristni.

Zaključek srečanja je bilo srečanje s križem svetega Damijana, pred katerim je mladi Frančišek molil. Ob gledanju ikone križa smo se poglobljali v njegovo veličastno zgodbo trpljenja, smrti in vstajenja, ki jo lahko po njem beremo, začutimo in se vanjo vživimo. Tudi naše življenje je zgodba veselja in žalosti, sre-

če in trpljenja, smrti in vstajenja. Kajti Kristus na tem križu stoji in ni pribit. Kristus je Živi, Vstali in je Luč sveta. Naj postaja vedno bolj naša Luč, ko vanj zremo, ko blodimo in iščemo v teminah srca in sveta. Odprimo svoja srca in ga prepoznamo kot Luč v sebi, v bližnjih, skupnostih, domači družini, župniji, bratstvih OFS in v svetu.

*Mir in dobro, dobri ljudje!
Milena Pintarič OFS*

Romanje v Assisi

7. do 12. oktobra 2024

V Frančiškovem jubilejnem letu 2024 bo organizirano veliko romanje vseh Frančiških redov v Assisi. Prijave in dodatne informacije bodo objavljene naknadno.

ROMANJE REDOVNIKOV, REDOVNIC IN TRETJEGA REDA

Ob 800. obletnici vtisnjenja ran sv. Frančišku frančiškova konferenca pripravlja romarske duhovne vaje v Assisiju, ki bodo potekale od 7. 10. do 12. 10. 2024. Romanje bo bolj duhovne narave, saj ne bomo obiskali veliko krajev, a se bomo na njih raje dlje časa zadržali ob katehezah in v tihi osebni molitvi. Poskrbljeno bo, da ne bo narporno glede hoje, pa tudi za hrano in skupno molitev ter evharistijo. Tistim, ki boste želeli malo več, bo omogočena jutranja adoracija. Kdor bo želel ter mu bodo moči dopuščale, se bo lahko udeležil bratsko-sestrinskih podelitev v manjših skupinah.

Nastanjeni bomo v hotelu Domus Madona delle Rose ob Porziunkuli, ki ga vodijo sestre FMM. Predvidena cena romanja: 420 €

Vodijo: p. Janez Šampri, br. Janez Papa, s. Aleša Stritar, s. Grazyna Mech, br. Mirko Potočnik in br. Jakob Kunšič.

Prijave: www.franciscani.si/assisi800

Program po dnevih:

1. dan se ustavimo na La Verni;
2. dan poromamo k sv. Rufinu, popoldne k sv. Damijanu;
3. dan poromamo v Rivo Torto, popoldne obiščemo Porcijunkulo;
4. dan smo v Chiesa Nuova in s. Maria Maggiore, popoldne poromamo k sv. Klari;
5. dan se spustimo v grob sv. Frančiška;
6. dan, ko se vračamo domov, se ustavimo pri Antonu Padovanskem in v Vipavskem Križu, kjer zaključimo z večericami.

Dobrodošli!

Napovednik

11. maj 2024

MEDNARODNO SREČANJE OFS HRVAŠKA-SLOVENIJA

LUDBREG – od 9.30 do 17.00

Bratje in sestre iz Hrvaške nas vabijo na skupni tabor in romanje, ki bo na Hrvaškem v Ludbregu.

Prijave zaradi malice in lažje organizacije oddajte do 4. 5. 2024 svojim pokrajinskim predsednicam.

Pokrajina KOPER – Barbara Furlan Markeš (furlan.markeš@outlook.com);

Pokrajina LJUBLJANA – Mateja Trajbarič (mateja.trajbaric@gmail.com);

Pokrajina MARIBOR – zaradi odsotnosti predsednice Doroteje Emeršič na e-naslov kozel.renata@gmail.com.

25. junij 2024

TABOR – srečanje vseh Frančiškihov po pokrajinah (Koper, Ljubljana, Maribor)

Mariborska pokrajina:

lokacija: sv. Vid, Župnija sv. Vid, (Videm pri Ptuj 50)

Koprška pokrajina:

lokacija: Romanje – Magdalena Gornik, (1317 Petrinci Sodražica)

Ljubljanska pokrajina:

lokacija: v pripravi

20.–22. september 2024

Delovni vikend Narodnega sveta (z zakonci & majhnimi otroki); Piran

Osemstoletnica stigem v Firencah (Italija)

Med veliko skušnjavo in novo pesmijo: sledi za pot

V petek, 1. marca 2024, je v čudovitem okolju *Salone de' Cinquecento* v Palazzo Vecchio v Firencah (Italija) potekal drugi dogodek ob osemstoletnici stigem, ki se je slovesno začela 5. januarja letos v svetišču La Verna. Naslov srečanja je »Med veliko skušnjavo in novo pesmijo: sledi za pot«, udeležili pa so se ga br. Massimo Fusarelli OFM, generalni minister, Dario Nardella, župan Firenc, in Agnese Pini,

režiserka, novinarka, direktorica QN-La Nazione, Il Giorno, Il Resto del Carlino.

Ta triglasni dialog sta vodila Maria Federica Giuliani, svetnica za veroizpovedi mesta Firenze, in br. Matteo Brena OFM, koordinator regionalne komisije za osemstoletnico stigem. »Naslov osme stoletnice je Novo življenje iz ran,« je dejal br. Matteo Brena, »in to je navdihnjen naslov, ki kaže prepričanje, da se iz teh ran lahko rodi novo življenje. Osemstoletnico želimo proslaviti tako, da bo izkušnja Frančiška Asiškega odmevala kot darilo za vse ljudi, verujoče in neverujoče. Zato smo želeli trenutek dialoga na mestu, ki izraža civilno skupnost na tako pomemben način, da bi poskušali slediti skupni poti, ki nam pomaga razumeti, kaj so velike skušnjave današnjega časa.«

Br. Massimo je v svojem govoru pojasnil, kako je sveti Frančišek po vrnitvi iz Svete dežele in opustitvi službe generalnega ministra reda preživel trenutek trpljenja in krize, saj se je bratstvo zelo hitro spreminjalo in postajalo nekaj drugega: »Frančišek se znajde v veliki krizi in po potrditvi Vodila se povzpne na La Verno, da bi se umaknil in molil, in tam doživi veliko preizkušnjo,« je dejal minister in nato povedal, kako je Ubožec prišel z La Verne, pomirjen z Bogom in samim seboj, kot nov človek: ta izkušnja ga je naredila za največjega oznanjevalca evangelija, sam je postal beseda in človek miru. »Upam, da nam bo letos praznovanje osemstoletnice stigem pomagalo spremeniti tisto, kar je za nas najtežje, namreč apatijo, da bomo tudi mi lahko postali znamenje miru,« je sklenil br. Massimo.

Dario Nardella je poudaril, kako se sveti Frančišek v svoji preprostosti pušti približati vsem, še posebej mladim. Zanj je sveti Frančišek izkušnja, izkušnja odrekanja vsemu: »Ta ideja o odrekanju vsemu je fascinantna in ta čar je tisto, kar ljudi prevzame.« Župan Firenc je nadaljeval z besedami, da moramo v svetu v vojni vse »ponovno počlovečiti«, kot je to storil sveti Frančišek: »Človek je pozabil, da je človek ... Kako lahko počlovečimo vojno? Zdaj govorimo o mrtvih, o trpljenju, kot da ni nič; bolj moramo humanizirati človeško življenje, pa tudi okoljske probleme in tehnologijo,« je zaključil Nardella.

Režiserka Pini je pripovedovala o izkušnji svojega obiska La Verne, ko je bila še otrok: navdušil jo je sv. Frančišek, ki je govoril z živalmi, in po tej izkušnji si je to zaželela tudi ona! Zanj je sveti Frančišek govori vsem zaradi svoje preprostosti, tako kot je govoril z njo kot otrok. »Imel je tako človeško osebnost, da mislim, da ga je bilo takrat težko prepoznati kot svetnika. Če bi živela z njim, bi ga prepoznala? Ali pa bi ga preprosto označila za norega? Mislim, da ne?«

V nadaljevanju so se posvetili temi umetne inteligence in jo opredelili kot »veliko moč«, spremembo, ki je ne moremo zavrniti, vendar se jo moramo naučiti uporabljati za dobro. Spomnili so, kako Frančišek ni zapustil Cerkve, da bi jo spremenil, ampak je ostal notri: »Stvari imamo možnost prenoviti, če ostanemo v njih.« Nato je zaključila z besedami: »Drugi nauk, ki nam ga daje sveti Frančišek glede umetne inteligence, je o pomenu pravil, tako kot je prosil za Vodilo za red; ker ti pravila pomagajo, da se ne izgubiš.«

Vir: *Fraternitas*, 20. marec 2024

80 let sestre Cite Skubin

15. februarja je naša sestra Cita Skubin dopolnila 80 let svojega življenja. Naslednjega dne smo jo v Domu s. Katarine v Mengšu obiskali tri sestre in p. Zdravko Jakop, naš duhovni asistent. Izrekli smo ji voščilo za njen okrogli jubilej in se skupaj poveselili tudi s koščkom torte. S. Ružica je dala napraviti fotografije, da jo bodo spominjale na ta dogodek.

S. Cita se rodila kot deseti otrok in je že zelo zgodaj odšla v Ljubljano v šolo in tam tudi ostala. Že kot 24-letno dekle je izrekla zaobljube kot Frančiškova sestra v cerkvi Marijinega oznanjenja. Njena rodna sestra je bila redovnica usmiljenka sestra Rafaela. Zelo sta bili povezani. Ko je Rafaela zbolela, je odšla v Dom svete Katarine. Cita jo je tam obiskovala

in oddala prošnjo za sprejem, ko bi to potrebovala. Mislila je, da bosta lahko v domu nekaj let preživeli skupaj, vendar je Bog sestro prej poklical k sebi.

Sestra Cita je bila medicinska sestra v otroški bolnici. Mnoge noči je preživela v dežurstvu. Posledica tega je bila, da je ponoči slabo spala. V KB Marijino oznanjenje se je spoprijateljila z go. Minke, ki ji je na neki način nadomeščala mamo. Živeli sta skupaj kot mama in hči, in ko je ga. Minka zbolela, ji je Cita z vso skrbjo stregla. Zato je tudi za nekaj časa opustila srečanja v KB. Po smrti ge. Minke se je vključila v naše bratstvo, saj je stanovala poleg cerkve na Viču. Vsak dan je bila pri maši, dokler so ji moči dopuščale. Občudovali smo njeno toplino in veselje, ki ga je izžarevala.

Draga sestra Cita, želimo ti še mnogo let v tem lepem domu, kjer si sedaj!

Sestre in bratje KB Vič

Srečanje KB Brezje

25. februar 2024

Naše bratstvo se je zbralo na 2. postno nedeljo v Baziliki Marije Pomagaj, kjer je ob 15. uri vodilo Križev pot. Ob 16. uri je bila sveta maša, ki jo je daroval p. Tadej za vse pokojne člane našega bratstva. Po končani sveti maši smo se zbrali na rednem mesečnem srečanju v dvorani nad baziliko, kjer nas je najprej nagovorila predsednica KB Brezje s. Anica Švab. Spregovorila je o srečanju svetov KB OFS, ki je potekalo v soboto, 24. 2. 2024, v Šiški. Izpostavila je prevzem milostne ikone našega bratstva. To je ikona, ki roma ob 800-letnici Frančiškovih redov. Ikona z Marijo in Jezusom, ki potuje po bratstvih OFS po Evropi, je prišla v Slovenijo in bo v naši državi od začetka februarja do konca junija. Ikona je bila narejena na zadnjem kongresu OFS in FRAMA, ki je bil v Litvi leta 2018, v njej so relikvije sv. Frančiška, sv. Klare in sv. Elizabete Ogrske.

Na osrednjem delu srečanja nam je spregovoril duhovni asistent p. Robert Bahčič. Spregovoril je o Jezusovem rojstvu v Betlehemu, v katerem prepoznavamo zgodovinski in mistični način tega

dogodka. Mistični način se izraža tako, da dete Jezusa položijo na ploščo oz. na oltar in ga povijejo v plenice. Dogodek Jezusovega rojstva pogosto izražajo ikone, ki se pojavljajo od 6. stoletja naprej; predstavljajo votlino (temo), zvezdo, ki sveti pred votlino, Jezusa ter ob njegovi strani Marijo, gručo angelov, prihajajoče kralje, babce, ki umivajo dete Jezusa, Jožefa, ki je nekoliko oddaljen, ker ga skuša hudič, da bi zapustil družino, in mu hoče dopovedati, da to ni njegov otrok in da

iz tega otroka ne bo nič. Umetniki ta dogodek upodabljajo različno. P. Robert je izpostavil, da vzhodnjaki postavljajo dogodek Jezusovega rojstva ob votlino, zato ker jim je to bolj domače, saj so nekoč živeli v votlinah. Zahodnjakom votline niso bile najbolj blizu (imeli so hiše), zato zahodni svet Jezusovega rojstva v votlini ni najbolje sprejemal. V 13. stoletju pride do mističnega načina gledanja na Jezusovo rojstvo in s tem do preloma, saj sv. Frančišek postavi prve jaslice (Greccio). Sv. Frančišek namreč hoče imeti pri postavitvi jaslic na eni strani hlev, jasli, seno ter na drugi strani vola in osla, vmes pa želi imeti oltar; v središče postavi obhajanje sv. maše. Sv. Frančišek želi namreč med obhajanjem sv. maše doživeti Jezusovo rojstvo, zato v Frančiškovi postavitvi jaslic ni nobenega kipa (Marije, Jožefa, deteta Jezusa). Evharistija (Kristusovo telo in Kristusova kri) nadomesti kip deteta Jezusa, saj je ta za sv. Frančiška v središču in ga hoče do-

življati s telesnimi očmi. Verniki imamo prek sv. evharistije podaljšan božič, ker doživljamo učlovečenje našega Odrešenika. Vprašanje za nas je, ali verujemo v Jezusovo navzočnost v evharistiji. Prehod od videnja do verovanja je temelj naše vere. Tako bolje razumemo prehod od Betlehema do Greccia.

Proti koncu srečanja je imela krajše pričevanje še sestra, ki sodeluje v gibanju Prenova v Duhu. Spregovorila je o milostnem dogodku spreobrnjenja, ki ga je med molitvenim srečanjem doživel mlajši moški iz mariborskega konca Slovenije. Versko ni bil vzgojen (nekoč je bil brez zakramentov, starši so bili komunisti). Med molitvenim srečanjem je nad molitvijo posameznikov videl v evharistiji Jezusa, kar je pripeljalo do njegove spreobrnitve, prejema zakramentov ter do duhovniškega poklica.

Srečanje smo zaključili z blagoslovom, ki nam ga je podelil p. Robert.

Dominik Janez Herle (br. Frančišek)

Živi rožni venec

za edinost Cerkev, nove duhovne poklice, svetost in stanovitnost poklicanih

ŽETEV

za molivce Živega rožnega venca, ki molijo za edinost Cerkev, nove duhovne poklice, svetost in stanovitnost poklicanih

»Žetev je obilna, delavcev pa malo. Prosite torej Gospoda žetve, naj pošlje delavce na svojo žetev.« (Lk 10,2)

Drage molivke in dragi molivci Živega rožnega venca!

Minila so leta, ko je bila v večini domov v naši deželi Sloveniji podoba Jezusovega in Marijinega srca. Ljudje so se radi z vero in zupanjem zatekali k obema srcema in ju prosili za blagoslove pri vsakdanjem delu in življenju nasploh. Pred podobama se je molilo, pelo in klečalo. Slovenski vernik je ob podobah Jezusa in Marije oblikoval svoje življenje, predvsem pa krepil močno vero, ki ga je vodila skozi vse čeri življenja. Zato so se ob srcih Odrešenika in njegove Matere rojevali novi duhovi poklici, ki jih ni bilo malo; glede na takratne množice vernikov sorazmerno zelo veliko. Kaj pa danes? Je še prisotna podoba svetih src po naših modernih domovih? Še jih najdemo, morda modernejše upodobive, a vendar so. Tiho vabijo in kličejo k posvečevanju

našega krščanskega življenja. Zato prosimo in molimo v teh dveh mesecih, Marijinem mesecu majniku in juniju, mesecu Jezusovega Srca, da bi Bog obudil duhovni poklic v naših mladih. Da bi se vsi zavedali, da če bomo molili in prosili, bomo tudi prejeli, bodo naše molitve uslišane. Bog svojih zvestih otrok ne zapusti. Jezovo in Marijino srce, bodita naše odrešenje in posvečenje.

MOLITEV: POGLEJ NA POTREBE SVETE CERKVE

Gospod Jezus Kristus, ti si rekel: *»Žetev je velika, delavcev pa malo. Prosite torej Gospoda žetve, naj pošlje delavce na svojo žetev!« (Mt 9,37)*

Poglej, Gospod, potrebe vesoljne Cerkve in tudi naše škofije ter ji podari dovolj svetih duhovnikov, stalnih diaconov, redovnikov in redovnic, ki bodo zvesto in požrtvovalno služili tvojemu ljudstvu in uresničili svoje poslanstvo. Stori, da bodo naše družine skupnosti ljubezni, v katerih starši z veseljem sprejemajo svoje otroke, in daj, da bodo otroci odraščali v prijateljstvu z Bogom ter postali poslušni navdihom Svetega Duha. Okrepi mlade, da bodo verovali ljubezni in spoznali veličino življenja, ki je podarjeno v služanju drugim v duhovniškem in redovniškem poklicu, ter mnoge privedli k tebi, edini Poti, Resnici in Življenju. Ti, Gospod, si naše upanje, vate zaupamo, ki živiš in kraljuješ vekomaj. Amen.

(Molitev iz molitvenika Molitve in spodbude k molitvi, zbrala in uredila s. Štefka Klemen, Maribor: Ognjišče, Slomškova založba, 2021, str. 66)

Iz Poslanice papeža Frančiška za 60. svetovni dan molitve za poklice:

Poklicanost: milost in poslanstvo

V sredo, 26. aprila 2023, je izšla poslanica papeža Frančiška za 60. svetovni dan molitve za poklice z naslovom *Poklicanost: milost in poslanstvo*, ki smo ga obhajali 30. aprila 2023 na 4. veliko-nočno nedeljo.

Dragi bratje in sestre, predragi mladi!

»Jaz sem poslanstvo na tej Zemlji«

»Kot smo rekli, Božji klic vsebuje poslanstvo. Ni poklicanosti brez poslanstva. In ni sreče in polnega uresničenja samega sebe, ne da bi drugim ponudili novo življenje, ki smo ga našli. Božji klic k ljubezni je doživetje, ki ga ne moremo zamolčati. »Gorje meni, če evangelija ne bi oznanjal!« je vzklikal sv. Pavel (1 Kor 9,16). In prvo Janezovo pismo se začne takole: »Kar je bilo od začetka, kar smo slišali, kar smo na svoje oči videli, kar smo opazovali in so otipale naše roke – to je učlovečeno Besedo – to vam oznanjamo, da bi bilo naše veselje dopolnjeno.« (prim. 1,1-4)

Pred petimi leti sem v Apostolski spodbudi Veselite in radujte se takole nagovoril vsakega krščena in krščeno: »Tudi ti čutiš potrebo, da bi razumel svoje življenje kot poslanstvo? (št. 23) Da, kajti vsi, brez izjeme, lahko rečemo: Jaz sem poslanstvo na tej Zemlji, in zaradi njega sem prišel na ta svet.« (Apostol-

ska spodbuda Veselje evangelija, 273)

Skupno poslanstvo vseh nas kristjanov je, da z veseljem v vsaki situaciji, z obnašanjem in z besedami, pričujemo to, kar doživljamo, ko smo z Jezusom in v njegovi skupnosti, ki je Cerkev. To se zatem prevede v telesna in duhovna dela usmiljenja, v sprejemajoč in blag način življenja, ki je sposoben bližine, sočutja in nežnosti ter nasprotuje toku kulture odmetavanja in brezbriznosti. Postati bližnji kot usmiljeni Samaritanec (prim. Lk 10,25-37) nam omogoči razumeti, kaj je »jedro« krščanske poklicanosti: posnemati Jezusa Kristusa, ki je prišel, da bi stregel, in ne da bi mu stregli (prim. Mr 10,45).

To misijonarsko delovanje se ne rodi le iz naših sposobnosti, namenov ali načrtov, ne iz naše volje in tudi ne iz našega prizadevanja za uresničevanje kreposti, ampak iz globokega izkustva z Jezusom. Šele tedaj lahko postanemo priče Nekoga, nekega Življenja, in to nas naredi za »apostole«. Takrat se prepoznamo kot »zaznamovani« za to poslanstvo, da prinašamo luč, blagoslovljamo, oživljamo, dvigamo, ozdravljamo, osvobajamo (Apostolska spodbuda Veselje evangelija, 273).

Evangeljska ikona te izkušnje sta emavška učenca. Po srečanju z vstalim Jezusom sta drug drugemu zaupala: »Ali ni najino srce gorelo v naju, ko nama je po poti govoril in odpiral Pisma?« (Lk 24,32) V njiju lahko vidimo, kaj pomeni imeti goreča srca in noge na poti.[3] To si želim tudi za prihodnji Svetovni dan mladih v Lizboni, ki ga z veseljem pričakujem in katerega geslo je: »Marija je vstala in se v naglici odpravila.« (Lk 1,39) Naj se vsak čuti poklicanega, da vstane in se v naglici odpravi z gorečim srcem!«

III. del

ZAHVALA IN PROŠNJA

Drage molivke in dragi molivci, hvala vam tudi za vse darove, ki jih namenjate za vzdrževanje Brata Frančiška, kjer je rubrika ŽETEV. Novi molivci se še naprej pridružujejo; nekoliko počasneje, pa vendar se. Vabljeni, da se prijavite ali nagovorite še koga.

NASLOV ŽRV JE:
ŽRV, Brezje 72, 4243 BREZJE

PRIČEVANJA MOLIVCEV ŽRV

Še naprej ste povabljeni, da napišete kratko pričevanje, svoje misli ob molitvi desetke za nove duhovne poklice. Pričevanja bodo objavljena v rubriki Žetve.

ŽRV darovi za revijo Brat Frančišek
marec '24 – april '24 = **694 €**

Bog povrni!

- 10 € Antonija Smrekar, Branka Prosen, NN, Katarina Dimač
- 12 € Ana Koler, Katica Rudež
- 15 € Blaž Vidic, Aleš Kramolc
- 20 € Marija Lovrec, Pepca Kočevar, Slava Nedoh, Danica Slabe, Olga Skočir, Marija Belšak, Franc Klemenčič, Jožica Fabjan, Fani Brudar, Frančiška Muhič, Marija Meglič, Aleša Katarina Kokol
- 25 € Ana Kamenšek, Pavla Hudobreznik, Zdravka Pertovt
- 30 € Pavla Grilc, Marija Meglič
- 40 € Amalija Lukšič
- 50 € Marija Korbar, Jožef Semič, Hana Cindrič, Primož Kermauner

DESETKA ČASTITLJIVEGA DELA ROŽNEGA VENCA:
Ki je Svetega Duha poslal (Apd 2,1-4)

1 Ko je prišel binškošni dan, so bili vsi zbrani na istem kraju. 2 Nenadoma je nastal z neba šum, kot bi se bližal silovit vihar in napolnil vso hišo, kjer so se zadrževali. 3 Prikazali so se jim jeziki, podobni plamenom, ki so se razdelili in nad vsakim je obstal po eden. 4 Vsi so bili napolnjeni s Svetim Duhom in začeli so govoriti v tujih jezikih, kakor jim je Duh dajal izgovarjati.

Razlaga Berta GOLOB

Kot ogenj Duh se je razvnel v apostolih in jih prevzel; prosimo vsi ga iz srca, da vsem darove svoje da.

To je skrivnost ognjenih jezikov, prihoda Svetega Duha. Sum vetra in silna moč, da v navzočih vzplamti pogum za pričevanje. V mreže zamotani ribiči pozabijo na varnost zapahnenih vrat. Nenadoma doumejo to, kar je tako dolgo presegalo njihov razum. Mehko zvenijo tuji jeziki, da tujec brez težav razume tujca, in Ona, Janezova varovanka, je z njimi. Žar ognjenih jezikov se vpečati v srce in ribiči postanejo oznanjevalci. Duh, veje, kjer hoče, prevetri svet z vseh strani neba.

Ki si Svetega Duha poslal, prerodi nas z milostjo njegovih sedmerih darov.

p. Krizostom Komar OFM

Frančiškov prijatelj

Postni čas nas vabi, naj odrinemo na globoko in posvetimo svoje življenje molitvi, pokori in dobrodelnosti. Pri tem pa nas velikokrat spremlja tudi bolečina, ki je tema nove številke Frančiškovega prijatelja.

Že starozavezni Job nam pove, kaj je bolečina, ki pa je tudi milost, in zdi se, da človek včasih proti bolečini ne more nič narediti. Tudi sv. Frančišek nam sporoča, da pri Gospodu ne bo več bolečine in žalosti, ampak mir in veselje.

Vabljeni, da se odpravite v naravo, na hrib Blegoš, ki je opisan v rubriki Božje stvarstvo.

Intervju z br. Metodom Benedikom, kapucinom, prinaša zanimivosti. Ne samo iz zgodovine, s katero se br. Metod že vse življenje ukvarja. Odstira nam tudi svoje življenje: od otroštva in mladih nog pa vse do zdaj. Metoda smo ujeli, ko je bil še doma. Ko to pišem, je na okrevanju v Izoli, saj starejša leta s seboj prinesejo tudi kakšno težavo. Vse bolečine br. Metod vdano prenaša in nič ne bo narobe, če bomo zanj zmolili kakšno Zdravamarijo.

V rubriki Poklical si me nam frančiškanski ponovinec br. Filip Mlinar opisuje svojo poklicanost. Od otroštva je bil Bog v njegovem srcu in ga vztrajno klical, da se mu je lahko odzval. Začenjamo 800-letnico, ko je sv. Frančišek na La Verni prejel rane. Tudi o tem je govora v rubriki 800 let je minilo.

V mozaiku lahko preberemo o ministrantih, 30-letnici DMŽ,

o peš romanju od Ljubljane do Trsta ... Za Irmo Dulce najbrž še niste slišali. To je nova svetnica, ki govori tudi nam, danes.

Predstavljamo tudi br. Branka Lipša iz Hrvaške, ki je sorazmerno mlad odšel k Bogu po zasluženno večno plačilo.

Preberete lahko še nekaj dejstev o bolečini. Vendar ta nima zadnje besede, ker je pred nami vstajenje, saj nas je Kristus na križu odrešil in nam odpira večnost ...

Prijetno branje in blagoslovljene velikonočne praznike.

Vlado Kolenko OFMCap

Med nami

Tema prve letošnje številke revije Med nami je POKORŠČINA kot drugi izmed evangeljskih svetov.

V uvodniku nas p. Janez Šamperl popelje v razmišljanje o tem, kako razumevanje te vrednote odvzame negativni predznak, ki ji ga zarisuje današnji čas.

Tudi zvesti sodelavec revije, izmirski škof in minoritski brat p. Martin Kmetec odstira svoj pogled na pokorščino, ki nikakor ni ponižujoče uboganje, ampak zavestna odločitev za odgovor na Božje povabilo.

Ker je v letošnjem letu tudi obletnica vtisnjenja ran svetemu Frančišku, je p. Igor Salmič sestavil prvi del od štirih razmišljanj o tem čudovitem znamenju Jezusove ljubezni do majhnega redovnika sv. Frančiška Asiškega.

Da smo kristjani pričevalci pokorščine Bogu, nas uči papež Frančišek, Tomaž Celarc pa v rubriki Svetopisemske ikone lepo izpelje lok pokorščine od Abrahama do Jezusa, ki sta v popolnem zaupanju v Božjo voljo pokazala, da je mogoče v predanosti Bogu ljubiti in zaupati do konca.

Sestre klarise so z veseljem prispevale svoj vidik, saj o tej temi ni težko govoriti nekemu, ki jo živi.

Generalni minister patrov minoritov p. Carlo Trovarelli, po mamini strani s slovenskimi predniki, v pogovoru pravi, da je zanje pokorščina teološka in bivanjska drža. Teološka zato, ker z njo priznamo, da je Bog Oče stvarnik, ki drži v rokah vse ustvarjeno, bivanjska pa zato, ker se začne s priznavanjem resnice drugega.

V rubriki Brezmadežna poljski minorit p. Piotr razgrinja svoje »sobivanje« z Marijo in razlaga, kakšna je bila njegova pot do razumevanja Marijine vloge v zgodovini odrešenja.

Frančiškov svetni red je pripravil hkratno srečanje svetov v vseh treh slovenskih regijah – primorski, ljubljanski in štajerski. To je bilo mogoče s pomočjo digitalne tehnologije. Brate in sestre je nagovoril p. Milan Holc, nato pa so v svojem okolju nadaljevali srečanje ločeno.

Oglasil se je minoritski misijonar v Kazahstanu p. Miha Majetič in obširno predstavil misijonsko delo v tej daljni deželi.

Lansko romanje v Assisi še odmeva, osvežila ga je družina Vrtačnik, v postnem času pa je tudi primerna objava postaj križevega pota, ki so ga prehodili romarji od Assisija do kraja Carceri.

Letošnje evropsko srečanje mladih je razgibalo slovenske kristjane. Prinašamo pričevanje dveh gostiteljc mladih romarjev.

Obvestila so vredna branja, saj ponujajo veliko duhovnih vsebin – romanja, duhovne vaje ...

Dorica Emeršič OFS

DOTIK TIŠINE

Ko tišina govori,
prideš Ti,
neslišno,
brez besed.
Odpreš srce,
roke v objem razpreš
in zraven mene si.
V tišini.
Ti.

Ko tišina govori,
se oglasiš
tudi Ti.
Poslušam glas,
ki me prevzame.
Ti govoriš.
V tišini.
Zame.

Ko tišina govori,
utihnem jaz
in vidim čisto blizu
Tvoj obraz,
ki gleda.
V tišini.
Vame.

Ko tišina govori,
jočem,
solza mi spolzi.
Ti pobožáš mi obraz,
srečna sem.
V tišini.
Jaz.

EsTeR

Intervju
z br. Aidanom McGrathom OFM

Mednarodna komisija za zaščito

Od 24. februarja do 2. marca 2024 se je v Assisiju sestajala Mednarodna komisija za zaščito mladoletnih in ranljivih odraslih, da bi razpravljala o dosedanjem delu Reda in postavila nove izzive za prihodnost. Intervjuvali smo br. Aidana McGratha, ki se s to temo ukvarja že leta.

Kateri so najpomembnejši koraki, ki jih je Komisija za zaščito naredila od ustanovitve do danes?

Komisija se je od ustanovitve ukvarjala z različnimi temami. Najprej smo želeli spoznati resničnost vsake enote Reda na svetu in vsak pristop k temu vprašanju: ponekod ga jemljejo resno, drugje pa se zdi, da zanje ni prioriteta. Nato smo si prizadevali opredeliti bistvene elemente, ki jih je treba vključiti v politiko in postopke posameznih enot. Končno smo pripravili Pismo o zlorabi položaja.

Katere so po vašem mnenju prioritete in izzivi za bližnjo prihodnost?

V bližnji prihodnosti je treba zagotoviti, da bo skrbništvo vključeno v vsa področja življenja Reda, to je tako v začetni kot v nadaljnji formaciji, v pripravi na službo, v evangelizaciji, v bratskem življenju. Poudariti moramo tudi tveganje, s katerim se soočajo bratje v vsakdanjem življenju in službi: naj se bolj zavedajo svoje lastne ranljivosti v nekaterih situacijah in naj se bolj zavedajo ranljivosti ljudi, s katerimi bodo prišli v stik – ne samo z otroki, ampak tudi z odraslimi – v situacijah ali okoliščinah,

zaradi katerih so še posebej ranljivi, na primer starejši, bolni in ljudje, ki potrebujejo nego.

Kaj nam sv. Frančišek danes sporoča na temo zaščite?

V Assisiju smo si vzeli čas tudi za razmislek o identiteti naše komisije, ki deluje v imenu manjših bratov. Znova in znova smo se vračali k imenu našega bratstva: sveti Frančišek je želel, da bi se imenovali »manjši bratje«; ta naziv kaže na celotno držo manjšine, držo solidarnosti z ranljivimi, z najmanjšimi v družbi.

Ob obiskih različnih svetišč, povezanih s Frančiškom, smo razmišljali o njegovem vedenju in odnosu pred spreobrnitvijo ter o tem, kako je to morda vplivalo na njegov pogled na življenje pozneje in kako se je obnašal do drugih.

Na zadnjem generalnem kapitlju (2021) je celotna razprava o varstvu potekala v kontekstu tega, da smo »bratje vseh«: če smo bratje vseh drugih, sta nam kakršna koli zloraba in tovrstno ravnanje povsem tuja.

Mislím, da bi nam danes sveti Frančišek rekel, naj bomo ubogi in ponižni, priznamo svoje napake in neuspehe ter si prizadevamo ustvariti varne prostore in okolje, v katerem lahko najšibkejši med šibkimi in najranjlivejši delijo veselje evangelija.

Vir: *Fraternitas*, 20. marec 2024

Tomaž Čelanski

Življenje našega blaženega očeta Frančiška

Vita brevior (14)

O hvalnici, ki jo je dal zapeti, ko je umiral, in kako je nekdo videl njegovo dušo vzpenjati se v nebo

86. Ko je torej nekaj dni počival na zaželenem kraju in ko je že spoznal, da se bliža čas bližnje smrti, je dal k sebi poklicati brata Angela in brata Leona, ki sta mu bila med vsemi najdražja, in jima je naročil, naj živahno prepevata hvalnice Gospodu za njegov skorajšnji prehod. Sam pa je, kolikor je mogel, zapel ta psalm: *S svojim glasom sem klical Gospoda. S svojim glasom sem prosil Gospoda.* Brž je naročil, naj prinesejo evangelijsko knjigo, in je zaprosil, naj mu preberejo evangelij po Janezu od tistega mesta, kjer se začne: *Šest dni pred veliko nočjo.* Obrnil se je k nekemu, katerega je ljubil, in rekel: »Blagoslovi v mojem imenu vse brate, tako navzoče kot odsotne; odpuščam jim vse grehe in žalitve in jim, kolikor morem, dajem odvezo.«

87. Ko so ga potem položili na raševino in posuli s pepelom, ob njem pa so stali in jokali sinovi in bratje, se je ta presveta duša ločila od mesa in jo je poživilo brezno jasnine, telo pa je zaspalo v Gospodu. Eden od njegovih učencev, katerega ugled ni bil ravno skromen v slavi, je videl dušo presvetega očeta kakor zvezdo, ogromno skoraj kot mesec,

ki je presegala sončni sijaj, kako jo je nad mnogimi vodami peljal bel oblček po ravni poti navzgor v nebo.

88. Zato se je zgodilo, da se je zbralo mnogo ljudstva, ki so hvalili in slavili Gospodovo ime. V množicah je vse asiško mesto vrelo in vsa pokrajina je pohitela, da bi videli velika Božja dela, ki jih je Gospod slavno pokazal na svojem služabniku. Žalovali so sinovi, ki so bili prikrajšani za takega očeta in blago srčno čustvo kazali s solzami in vzdihji. Vendar pa je čudežna novost jok preobrnila v veselje in žalovanje v vriskanje. Gledali so telo blaženega očeta, ki je bilo okrašeno s Kristusovimi ranami. Sredi dlani namreč in sredi njegovih stopal niso bile luknje od žebeljev, ampak sami žebelji, izdelani iz njegovega mesa, še več, vsajeni v njegovo meso, pri čemer so ohranili črnino železa, desna stran pa je bila pordečena od krvi. Njegova polt, prej naravno temna, je zasijala z neizmerno belino in obetala nagrado blaženega vstajenja. Slednjič so se tudi udje sprostiti

in omehčali, niso bili okoreli, kakor so po navadi pri mrličih, ampak so postali gibki kot v deški dobi. Jokali so sinovi od veselja v srcu in poljubljali na očetu znamenja najvišjega kralja. Bratje torej in sinovi, ki so se zbrali skupaj z vso množico ljudstva, so prebili tisto noč, v kateri je sveti oče umrl, z Božjimi hvalnicami, tako da je bilo zaradi sladkosti

radovanja in jasnosti luči videti kakor angelsko bdenje.

89. Ko se je zdanilo in so prihitele množice, ki so prinesle oljčne in drugih dreves veje ter veliko množino svetilk, so ob trobljenju trobent s himnami in hvalnicami sveto telo prenesli v asiško mesto. Ko so sinovi nosili blagega očeta in prišli do kraja, kjer je on sam najprej zasadil red ubogih gospa, so se na kratko ustavili v cerkvi sv. Damijana. Odprli so okno, skozi katero Kristusove dekle ob določenem času običajno prejema zakrament Gospodovega telesa, in glej, Klara, ki je bila resnično slavna (*clara*) po zaslugah svetosti, je prva, ker je bila prva sadika tega svetega reda, pristopila pogledat telo premilega očeta, skupaj z drugimi hčerami. Podvojile so vzdihje, ga gledale z mnogimi solzami in začele s pritajenim glasom vzklikati: »Oče, oče, kaj bomo storile? Čemu nas bedne zapuščáš? Zakaj nas tako zavržene ostavljaš? S teboj odhaja vsa naša tolažba in nobena uteha ne preostaja nam, ki smo pokopane za ta svet.« Tako so poljubljale njegove roke, okrašene z dragocenimi dragulji in najizbornejšimi biseri in niso zadrževale obilnega joka. Ko so ga odnesli, so se jim zaprla vrata, ki se ne bodo nikoli več odprla za tako veliko bolečino.

90. Ko so slednjič vsi prišli v mesto, so z velikim veseljem in radostjo položili presveto telo na posvečeni kraj. Na tem kraju se je kot deček najprej učil brati in pisati, tam je kasneje prvič pridigal, tako da je srečnemu začetku prikladno sledila še srečnejša dovršitev, ko je dosegel vrhunec obširne slave.

Se nadaljuje.

Prevedel br. Miran Špelič OFM

»Poletje v Sveti deželi«

tudi za mladino, birmance in botre
od 25. junija do 2. julija 2024

Tudi poleti je romanje v Sveto deželo posebno doživetje! V Evropi je vročina, v Sveti deželi pa svežina, ker ni vlage in je romanje zelo prijetno. Pridite v Jeruzalem!

1. dan 25. 6.: POLET IZ LETALIŠČA BRNIK 27. junija 2023 ob 09.40 v Tel Aviv; avtobusni prevoz do hotela v Betlehemu, sveta maša pri dvorani zadnje večerje, sv. Sion, namestitev za 2 noči, večerja in nočitev.

2. dan 26. 6.: OLJSKA GORA in dogodki, ki so vezani na Jezusovo trpljenje - Getsemani, votlina izdajstva, Dominus flevit, Očenaš, Vnebohod, Betfage, sveta maša, večerja in nočitev.

3. dan 27. 6.: NAZARET – MESTO JEZUSOVE MLADOSTI: Stella Maris, Haifa – bazilika Oznanjenja, sv. maša, ogled vitraja Marija Pomagaj, Jožefova cerkev, shodnica, namestitev v Nazaretu za dve noči, večerja in nočitev.

4. dan 28. 6.: ODHOD V GALILEJO: obisk krajev ob Galilejskem jezeru, kjer je Jezus učil in delal čudeže, Gora blagrov, Kafarnaum, Tabga, Kana Galilejska, Mensa Domini, sveta maša, povratek v Nazaret, večerja in nočitev.

5. dan 29. 6.: PROTI MRTVEMU MORJU: zjutraj gora Tabor, gora Jezusove spremembe in sveta maša, Jeriha, najstarejše in najnižje ležeče utrjeno mesto na svetu, Qumran (kraj mrtvo-morskih rokopisov), možnost kopanja v Mrtvem morju. Namestitev v Betlehemu za 3 noči, večerja in nočitev.

6. dan 30. 6.: JERUZALEM, SLAVJE VELIKE NOČI: sveta maša v Božjem grobu, Kalvarija, križev pot, Via Dolorosa, stari del mesta, zid žalovanja, Bethesda. Povratek v Betlehem, večerja in nočitev.

7. dan 1. 7.: BETLEHEM: bazilika Jezusovega rojstva, votlina mleka, pastirske poljane, sv. maša; popoldne Ein Karem - rojstni kraj Janeza Krstnika in kraj Marijinega obiskanja pri Elizabeti, Yad Yashem (spominski kraj holokavsta), večerja in nočitev.

8. dan 2. 7.: Polet iz Tel Aviva ob 05.55, prihod na Brnik ob 08.25, prevoz iz letališča v lastni režiji.

VODSTVO ROMANJA:

p. Peter Lavrih, ofm, CTS

BIVANJE: v hotelih v Betlehemu in v Nazaretu, dvo/tro posteljne sobe - TWC, polpenzion.

CENA: 1.250 eur, pri udeležbi nad 35 oseb, če je romarjev manj kot 35, se cena zviša za 45 eur. Birmanci v letu 2024 imajo 10% popusta.

V ceno je vključeno: letalske vozovnice in letališke takse (ki se lahko zvišajo), avtobusni prevozi po Sveti deželi, vstopnine kot so navedene v programu, polpenzion, skupinsko zdravstveno in nezgodno zavarovanje v času romanja.

V ceno ni vključeno: napitnine za strežno osebje v hotelih in šoferje 30 eur na osebo, ki se plačajo v Izraelu, plačilo zavarovanja odpovedi romanja, ki ga dodatno lahko uredite na Komisariatu, doplačilo za enoposteljno sobo - 140 eur.

Način plačila: po prejemu vaše prijave vam pošljemo podatke za plačilo

prvega dela 500 €. Prijava je potrjena, ko je poravnani prvi del plačila.

Prijave sprejemamo takoj oz. do zasedbe mest, najpozneje do 10. maja 2024, kasneje le če bo še prostor.

Potrebujete veljaven potni list (veljavnosti vsaj še 6 mesecev od dneva prihoda v Izrael). Viza za Izrael ni potrebna.

Navodila za romanje s potrebnimi informacijami in podatke za plačilo drugega dela romanja, boste dobili 2 tedna pred odhodom.

Bolgarski samostani in sv. Pavel v Filipih (Grčija)

od 15. do 19. septembra 2024

Namen romanja: obisk slovanske duhovne dediščine svetih bratov v Bolgariji in obisk Makedonije v Filipih, kamor je prispel sv. Pavel iz Male Azije

1. dan, 15. 9.: zbiranje na Brniku okrog 7.00 – natančna ura bo še sporočena. Prevoz do Brnika uredite sami. Polet v Sofijo preko Istanbula. Avtobusna vožnja proti jugu v mesto Sandanski, kjer bomo nastanjeni za 2 noči; večerja in nočitev.

2. dan, 16. 9.: SANDANSKI – FILIPI – SANDANSKI: ves dan bo posvečen sv. Pavlu. Peljemo se v Grčijo v Filipe, ki je bilo prvo mesto v Evropi, ki ga je sv. Pavel obiskal po prihodu iz Male Azije. Ob reki se je srečal z ženami in sv. Lidijo. O tem pišejo Apostolska dela in Pismo Filipljanom. Sveta maša bo tam na prostem.

3. dan, 17. 9.: SANDANSKI – SAMOSTAN RILA – SOFIJA: prevoz do samo-

stana Rila - največjega in najlepšega bolgarskega samostana ter enega najstarejših v Bolgariji. Nahaja se med slikovito goro Rila. Križni hodnik je spektakularna Unescova svetovna dediščina, najbolj obiskano romarsko in turistično mesto v Bolgariji. V 10. stoletju ga je ustanovil Janez Rilski (Ivan Rilski), puščavnik in mistik. Sofija, Mesto, ki se razteza čez sedem tisočletij, je eno najstarejših mest v Evropi. Danes je očarljivo stičišče zgodovine in sedanosti. "Vedno raste, nikoli se ne stara" je moto bolgarske prestolnice. Možnost ogleda rimskih utrd Serdika, sveta maša, namestitev za 2 noči, večerja in nočitev.

4. dan, 18. 9.: SOFIJA – PLOVDIV – SAMOSTAN BAČKOVO – SOFIJA: vožnja do Plovdiva. Plovdiv je drugo največje bolgarsko mesto in velja za eno najstarejših v Evropi ustanovljeno pred približno 8000 leti na ravni Troje in Miken. Starejši je od Rima, Aten in Carigrada. Mesto leži na stičišču med Zahodom in Vzhodom, kjer gresta

Darovi za Sveto deželo (februar 2024 – marec 2024) SKUPAJ 745 €

- 20 € Zlata Kovač, Marija Veršič, Irena Kavčič, Marinka Kurilić, Majda Sever
- 25 € Romana Zupanc
- 50 € Franc Martinjak, NN
- 60 € Franc Beravs, Nika Beravs
- 100 € Lilijana Arih, Slavica Kuželj, Rozalija Kukar, Branka Rotar Panče

zgodovina in sodobnost z roko v roki. Plovdiv je bil glavno mesto starodavne Trakije in veliko trgovsko središče. Nazaj v Sofijo, srečanje z domačo Cerkvijo, sveta maša, večerja in nočitev.

5. dan, 19. 9.: zgodaj sveta maša, zajtrk in odhod na letališče. Polet v Ljubljano (Brnik), preko Istanbula.

Program vodi bolgarska agencija Rila. Namestitev hotelih s 4*, s polpenzionom (zajtrk, večerja)

Potrebni dokumenti: osebna izkaznica ali potni list.

Zavarovanje odpovedi romanja in zdravstveno zavarovanje za tujino lahko uredite na Komisariatu za Sveto deželo.

CENA 895 EUR.

V CENO JE VKLJUČENO: letalski prevoz (takse se še lahko spremenijo), hotelska namestitev, vsi avtobusni prevozi v Bolgariji in Grčiji, lokalno vodstvo (lahko v srbskem, bolgarskem ali angleškem jeziku – bo prevod).

V CENO NI VKLJUČENO: vstopnine cca 50€; napitnine 25€ - na osebo, se plača v Bolgariji, doplačilo za enoposteljno sobo – 140 eur.

Prijave sprejemamo takoj zaradi zasedenosti letalskega prevoznika.

Romanje bo duhovno vodil p. Peter Lavrih, CTS, ofm.

Romanje v Turčijo po poteh apostola Pavla ob obletnici cerkvenega koncila v Efezu

od 8. do 14. oktobra 2024

in ne od 2. do 8. oktobra 2024, ker je termin romanja spremenjen zaradi udeležbe na slovesnosti v Efezu v sodelovanju s turistično agencijo Oskar

Program romanja:

1. dan, 8. 10. – LJUBLJANA – ZAGREB – ISTANBUL – ADANA

Jutranji zbor v Ljubljani. Vožnja do zagrebškega letališča in polet v Istanbul od koder poletimo naprej v Adano. Vožnja v hotel, večerja in nočitev.

2. dan, 9. 10. – ADANA – ANTAKYA – TARZ (Pavel) – KAPADOKIJA

Zgodnji zajtrk in odhod v Antakyo, nekdanjo Antiohijo ob reki Oront. Jutrani ogled Petrove jame (po možnosti sveta maša) v Antakyi. Vožnja do Tarza, rojstnega mesta sv. Pavla in naprej skozi prelaz Kilikijska vrata, čez gorovje Taurus, v Anatolijo. Vožnja do pravljíčne Kapadokije. Pozni prihod v hotel. Večerja in nočitev.

3. dan, 10. 10. – KAPADOKIJA – KONYA

Po želji zgodnja vožnja z balonom. Zajtrk. Obisk doline Chavusin, s številnimi v skalo vklesanimi bivališči in zanimivimi skalnatimi formacijami. Po sveti maši v zgodnje-bizantinski cerkvi, se sprehodimo po kapadokijski pokrajini. Obudimo spomin na tri velike Kapadočane – cerkvene očete Bazilija

(+379) in Gregorja iz Nise (+395) ter Gregorja Nazianskega (+390). Vožnja po čudoviti pokrajini do vasi Goreme, kjer se sprehodimo po stari grški vasici in obiščemo cerkvice. Vožnja do Kaymakli, kjer vstopimo v podzemno mesto, v katero so se pred vpadi Arabcev zatekali Kristjani. Vožnja do Konye. Večerja in nočitev.

4. dan, 11. 10. – KONYA – BEYSEHIR – PIZIDIJSKA ANTIOHIJA – KOLOSE – PAMUKKALE

Zajtrk. Sveta maša je predvidena v cerkvi sv. Pavla. V Konyi obiščemo mavzolej Mevlane. Vožnja do Beyşehirja, kjer obiščemo čudovito leseno mošejo iz seldžuških časov ter se sprehodimo po starem delu mesta ob jezeru Beyşehir. Pot nadaljujemo v pizidijsko Antiohijo, v katero je s sv. Barnabom potoval sv. Pavel (po možnosti sv. maša). Na poti proti Pamukkalam so skromni ostanki mesta Kolose, v katero je Pavel pisal vernikom o polnosti in novosti življenja v Kristusu (Kol). Vožnja v Pamukkale, večerja in nočitev.

5. dan, 12. 10. – PAMUKKALE – LAODIKEA – CERKEV SV. MARIJE – EFEZ

Zajtrk. Ogleдали si bomo starodavno mesto mrtvih Hierapolis. Obiščemo ruševine cerkve apostola Filipa z največjo nekropolo na Anatolskih tleh. V bližini je mesto Laodikeja, kjer bomo prisluhnili Janezovemu sporočilu tej cerkvi: "Glej, stojim pri vratih in trkam" (Raz 3,14-22). Vožnja po dolini Velikega Meandra do Efeza. Popoldne se ustavimo na ruševinah najstarejše Mariji posvečene cerkve, kjer je bil leta 431 tretji vesoljni cerkveni zbor, ki je razglasil Marijino božje materinstvo. Slavje v Efezu ob spominu na efeški koncil leta 431, somaševanje na prostem, na mestu bazilike v Efezu bo vodil nadškof msgr. Martin Kmetec. Večerja in nočitev v Seldžuku/Kuşadası.

6. dan, 13. 10. – EFEZ – MARIJINA HIŠA – CERKEV SV. JANEZA – IZMIR

Zajtrk. Ogled antičnega Efeza, osrednje postojanke na Pavlovem tretjem misijonskem potovanju med leti 53-56 (Apd 18,23 – 21,16). Med sedmimi cerkvami iz Janezovega Razodetja zavzema Efez prvo mesto (Raz 1,11; 2,1). Efez je bil od l. 133 pr. Kr. glavno mesto rimske province Azije z veličastnimi knjižnicami, kopališči, trgi, templji, šolami... Predvidena je sv. maša ob Marijini hiši (Meryemana) nad Efezom. Odpravimo se še v bližnji Selçuk, kjer se posvetimo cerkvi sv. Janeza, ki je bila zgrajena v Justinijanovih časih in je bila le nekaj metrov krajša od sv. Sofije v Istanbulu. Vožnja v Izmir. Namestitev, večerja in nočitev.

7. dan, 14. 10. – IZMIR (SMIRNA) – ISTANBUL – LJUBLJANA

Zajtrk. Srečanje s škofom Martinom Kmetcem in sveta maša. Vožnja na letališče in polet preko Istanbula do Ljubljane.

Cena na osebo v dvoposteljni sobi: 1.137 eur. Cena (najmanj 40 in največ 45 udeležencev) vključuje: letalski prevoz, letališke in varnostne pristojbine (220 eur), 7 nočitev v hotelih na nivoju 4* s polpenzionom (prva nočitev – samo zajtrk), slovenskega in lokalnega vodnika (vodenje v slovenskem jeziku), stroške priprave in organizacije potovanja. Vstopnine v ceno niso vključene in znašajo okoli 170 eur. Potnik jih poravna na kraju samem.

V primeru manjše skupine, 30-39 oseb, je doplačilo 78 eur na osebo.

Doplačila po želji (na osebo): doplačilo za enoposteljno sobo 180 eur, priporočljivo vodniku na kraju samem: napitnine 35 eur, dodatno zdravstveno zavarovanje z asistenco v tujini (cca. 20 eur). Kapadokija: turški večer s trebušnim plesom v Kapadokiji 35 eur; vključuje program, prigrizek in pijačo. Kapadokija: jutranji izlet z balonom nad pravljíčno Kapadokijo 200-250 eur.

Rok za prijavo je 1. september 2024, kasneje le, če bo še prostor. Po prejemu prijave pošljemo podatke za plačilo akontacije 500 €.

Slovinci vize ne potrebujemo, potrebujemo pa vsaj 6 mesecev veljaven potni list. Obveznih cepljenj ni.

CTS

PRIJAVE po pošti, telefonu, na spletu ali e-pošti:
DRUŠTVO PRIJATELJEV SVETE DEŽELE V SLOVENIJI
 Tržaška 85, 1000 Ljubljana, SLOVENIJA

Pri prijavi vedno oddajte podatke:

priimek in ime, rojstni datum, naslov,

številka osebnega dokumenta, e-naslov in telefon

Telefon: 01 24 44 250, GSM: 041 669 134

www.sveta-dezela.si

komisariat@rkc.si

Pozabljene spretnosti

Koprive

S pomladanski čas je več kot primeren za čiščenje organizma. To lahko storite z uživanjem koprivnega čaja in drugih jedi iz kopriv.

Botanično ime *Urtica dioica* izvira iz latinske besede urere, kar pomeni skelenje.

Kopriva je zelo hranljiva in okusna divja rastlina, ki ima zdravilne lastnosti. Zaradi izjemne vsebnosti vitaminov in mineralov velja za starodavno 'superhrano' in prekaša celo špinačo. Še posebej je bogata z vitamini A, B-kompleksom in vitaminom C. Poleg tega vsebuje železo, kalij, kalcij in mangan. Bogata je s številnimi antioksidanti, kot so tanini, polifenoli in karotenoidi.

Koprive uporabljamo pri težavah z ledvicami in mehurjem, vključno z okužbami sečil. Prav tako tudi za čiščenje organizma, za pospeševanje presnove ter izločanje presnovkov in strupenih snovi iz telesa. Kopriva namreč odvaja vodo iz telesa, znižuje krvni sladkor, zmanjšuje vnetna stanja in tako pomaga pri revmatičnih bolečinah. Zaradi velike koncentracije mineralov jo pogosto uporabljajo tudi pri osteoporozi in artritisu.

Najboljši čas za nabiranje kopriv je od marca do maja, lahko pa jih naberejo tudi pozno poleti in v začetku jeseni, saj takrat rastline poženejo nove poganjke. Najpogosteje nabiramo vršičke oziroma prve štiri do šest listov. Če ne želite, da vas koprive ožgejo, si med nabiranjem nadenite rokavice, lahko uporabite tudi nož ali škarje, vršičke pa previdno in nežno primite, da jih ne poškodujete. Nabiramo jih stran od prometnih cest, najbolje ob robovih gozdov ali njiv.

Okus kopriv spominja na špinačo, zato jo lahko v receptih uporabimo

namesto nje, po hranilni vrednosti pa jo ta užitna divja rastlina celo prekaša.

Iz kopriv lahko pripravimo odlične sirupe, omako z bešamelom, kremno juho s krompirjem, zavitke ali nadev za lasanjo. Zelo učinkovite so razne tinkture, namočene koprive pa uporabljamo tudi na vrtu - kot škropivo ali gnojilo za rastline.

Seveda pa nam vedno prija skodelica toplega koprivnega čaja.

Na koprive se lahko zanesemo, trdžive so in nikoli ne pozebejo.

*Pa Bog požegnaj!
Mateja Trajbarič OFS*

Nagradni godoku

Tovrstna uganka je v tej reviji objavljena prvič. Rešujete jo po enakih pravilih kot bolj razširjeni sudoku, le da je tukaj namesto števil od 1 do 9 uporabljenih devet različnih črk. Prazna polja v mreži je treba s temi črkami zapolniti tako, da bo vsaka od njih natančno enkrat zastopana v vsaki vrstici, stolpcu in manjšem kvadratu 3 x 3, omejenem z debelejšimi črtami.

Ob pravilni rešitvi boste v enem od stolpcev ali vrstic prebrali geslo. Da bi lahko sodelovali v nagradnem žrebanju, nam morate poslati geslo in tudi njegov položaj v mreži.

Sestavil: Matej Pavlič

Š			K			Č	
A			Č	E		K	N
N		Č	F		I	Š	
	E					K	
K	N	A				Š	
		R	Š			A	I
		K	E		A	N	Š
			I	K	R	A	
E	A				F		

Pravilna rešitev iz prejšnje številke se glasi:

Giovanni di Bernardone.

Na uredništvo ste poslali 30 pravih odgovorov. Hvaležni smo vam za vaše vztrajno sodelovanje. Tokratni nagrajenci so:

1. nagrada: Eva Kirn, Kosovelova 13, SI-1000 Ljubljana.
2. nagrada: Henrik Peternel, Hotavlje 39, SI-4224 Gorenja vas.
3. nagrada: Igor Sladič, Mestne njive 4, SI-8000 Novo mesto.

Rešitve pošljite na uredništvo Brata Frančiška (Ul. škofa Maksimilijana Držečnika 7, SI-2000 Maribor) do 10. junija 2024. Čakajo vas naslednje nagrade:

1. nagrada: Kenan B. Osborne OFM: Frančiškovo intelektualno izročilo;
2. nagrada: Zadnja številka revije Magnificat;
3. nagrada: CD Hvalnice in večernice

prevedla Nena Bobovnik
SV. BONAVENTURA:
KAKO SE RAZLIČNE UMETNOSTI
ZVAJAJO NA TEOLOGIJO / O TROJNI POTI

Dve krajši deli, ki predstavljata Bonaventurovo mistiko in povezanost med teologijo (Bogom) in vseh ostalim, kar obstaja.

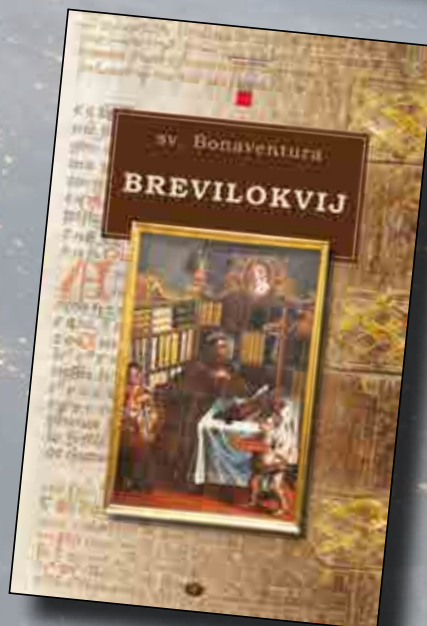
format 12,5 × 20 cm
mehka vezava
obseg 172 strani
cena 10 €

prevedel
br. Jan Dominik Bogataj OFM
SV. BONAVENTURA:
BREVILOKVIJ

Sijajna sinteza srednjeveške teologije iz časa, ko je bil miselni svet še povezan v celoto.

format 12,5 × 20 cm
mehka vezava
obseg 320 strani
cena 12 €

Predstavljeno lahko naročite na naslovu: **Založba Brat Frančišek**
Prešernov trg 4; 1000 Ljubljana; telefon: 01 24 29 314; e-mail: zbf@ofm.si
www.ofm.si/zbf

